

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101015

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-10-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ушаков Ігор Віталійович

2. Ihor V. Ushakov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 281

Назва наукової спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Дата захисту: 28-11-2023

Спеціальність за освітою: Педагогіка вищої військової школи; Радіоелектронні комплекси, системи та засоби озброєння і військової техніки

Місце роботи здобувача: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 2132

Повне найменування юридичної особи: Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Код за ЄДРПОУ: 43533709

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 21, Київ, 04074, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Код за ЄДРПОУ: 43533709

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 21, Київ, 04074, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.15.31, 78.17.09, 78.19.11

Тема дисертації:

1. Механізми реалізації цивільно-військового співробітництва у секторі безпеки і оборони України
2. Mechanisms of implementation of civil-military cooperation in the security and defense sector of Ukraine

Реферат:

1. У дисертаційній роботі теоретично узагальнено та вирішено завдання щодо науково-теоретичного обґрунтування механізмів реалізації цивільно-військового співробітництва (далі – ЦВС) у секторі безпеки і оборони України (далі – СБіО України), проаналізовано сучасний стан їх реалізації та розроблено рекомендації органам державного та військового управління щодо вдосконалення механізмів реалізації ЦВС у СБіО України. Реалізовані завдання дослідження дають можливість сформулювати висновки та рекомендації. Аналіз діючої системи, основних та допоміжних функцій ЦВС дав змогу сформулювати основні завдання ЦВС складових сил безпеки та оборони України. Запропоновано авторське визначення поняття цивільно-військового співробітництва у секторі безпеки і оборони України, як системної діяльності складових сил безпеки та оборони України для взаємодії з об'єктами цивільного середовища, спрямованої на захист національних інтересів України від загроз, за допомогою військових та невійськових сил та засобів та

з урахуванням досвіду держав-членів НАТО. Надано авторську класифікацію механізмів ЦВС у секторі безпеки і оборони України: організаційного, правового, політичного, інформаційного та спеціального. З'ясовано їх роль у системі військового та державного управління. На підставі аналізу характеристик вищезазначених механізмів запропоновано авторське визначення механізмів ЦВС у СБіО України, як системної діяльності органів державного управління, органів управління складових СБіО України, урядових, неурядових та міжнародних організацій, визначених посадових осіб, які об'єднані спільними цілями та завданнями, спрямованими на забезпечення національної безпеки за допомогою належного використання комунікативних можливостей держави: зв'язків з громадськістю, інформаційних та психологічних операцій, цивільно-військового співробітництва із загальною метою просування загальнодержавного нарративу та формування розуміння суспільством діяльності складових СБіО України, а також налагодження постійної ефективної координації силового блоку та інших інститутів громадського суспільства. Проведено системний аналіз нормативно-правової бази стосовно механізмів ЦВС у СБіО України, який засвідчує, що в процесі формування правової системи впровадження ЦВС у СБіО України як частини міжвідомчої (сил безпеки та оборони України), триває процес узгодження з міжнародно-правовими актами за загальноєвропейськими стандартами. Виявлено, що на сьогодні складові сил безпеки та оборони України, відповідальні за реалізацію ЦВС, не функціонують як єдина система ЦВС у СБіО України з урахуванням низки стримуючих чинників розвитку ЦВС у СБіО, а саме: низька ефективність системи взаємодії складових сил безпеки та оборони України; нерозуміння представниками державних органів засад функціонування та принципів ЦВС; недостатній рівень розвитку міжнародної взаємодії у сфері ЦВС; потреба у навчанні співробітників у сфері ЦВС кризовим і стратегічним комунікаціям та стратегічному плануванню; складність у розумінні поняття "цільової аудиторії" з певними особливостями формування нарративів для них; особливість застосування нового типу зовнішньої агресії з різноманітними політичними, економічними, інформаційними, соціальними, інфраструктурними засобами протистояння поряд з традиційними військовими операціями тощо. Виявлено та сформульовано проблемні питання функціонування механізмів реалізації ЦВС у СБіО України, а саме: низький рівень правового регулювання питань щодо спроможностей СБіО України у сфері ЦВС, як складової загальнодержавної та міжвідомчої системи ЦВС; відсутність концептуальної правової бази з питань врегулювання механізмів ЦВС у СБіО України; невизначеність загальних засад функціонування, форм і методів, складових та інших параметрів ефективного функціонування системи ЦВС у СБіО України у чинній нормативно-правовій базі, з урахуванням поточних загроз національній безпеці України; слабка ефективність міжвідомчої взаємодії; необхідність нормативного закріплення механізмів ЦВС у СБіО України, створення навчально-наукових центрів ЦВС у складових СБіО України відповідно до стандартів, застосованих державами-членами НАТО, розбудова належної навчально-методичної бази у цій сфері; низький рівень розвитку міжнародної взаємодії у сфері ЦВС у СБіО України; необхідність проведення заходів матеріально-технічного забезпечення у форматі проведення відкритих закупівель некритичних номенклатур; наявність відчуття у певній частині населення України відсутності зовнішніх загроз інформаційного характеру та чіткого розуміння причин і джерел їх появи; потреба у навчанні співробітників у сфері ЦВС кризовим і стратегічним комунікаціям та стратегічному плануванню тощо. Розглянуто реалізацію ЦВС у складових сил безпеки та оборони України, а саме у Збройних Силах України та Національній гвардії України. Підтверджено, що на сьогодні складові сил безпеки та оборони України, відповідальні за реалізацію ЦВС, не функціонують як єдина система ЦВС у СБіО України.

2. The thesis theoretically summarizes and solves the task of scientific and theoretical substantiation of the mechanisms for the implementation of civil-military cooperation (hereinafter referred to as "CIMIC") in the security and defense sector of Ukraine (hereinafter referred to as "SDS of Ukraine"), their current state is analyzed, and recommendations for state and military administration are developed regarding the improvement of mechanisms for the implementation of the CIMIC in the SDS of Ukraine. Completed research tasks provide an opportunity to formulate conclusions and recommendations. The analysis of the current system, main and auxiliary functions of the CIMIC made possible to formulate the main tasks of the CIMIC of the components of the security and defense forces of Ukraine. The author's definition of the concept of civil-military cooperation in the

security and defense sector of Ukraine is proposed, as a systematic activity of the components of the security and defense forces of Ukraine for interaction with objects of the civilian environment, aimed at protecting the national interests of Ukraine from threats, by using military and non-military forces and means and with taking into account the experience of NATO member states. The author's classification of the CIMIC mechanisms in the SDS of Ukraine is provided: organizational, legal, political, informational, and special. Their role in the system of military and state administration is clarified. Based on the analysis of the characteristics of the above-mentioned mechanisms, an author's definition of the CIMIC mechanisms in the SDS of Ukraine is proposed as a system activity of state administration bodies, management bodies of components of SDS of Ukraine, governmental, non-governmental and international organizations, designated officials who are united by common goals and tasks aimed at ensuring national security through proper use of the state's communication capabilities: public relations, information and psychological operations, civil-military cooperation with the general goal of promoting the national narrative and the formation of society's understanding of the activities of the components of the SDS of Ukraine, as well as the establishment of permanent effective coordination of the force bloc and other institutions of public society. A systematic analysis of the legislative and regulatory framework on the CIMIC mechanisms in the SDS of Ukraine was carried out, which shows that in the process of forming the legal system for the implementation of the CIMIC in the SDS of Ukraine as part of the interdepartmental (security and defense forces of Ukraine), the process of coordination with international legal acts according to common European standards is ongoing. It was revealed that today the components of the security and defense forces of Ukraine, responsible for the implementation of the CIMIC, do not function as a general common system of the CIMIC in the SDS of Ukraine, taking into account a number of restraining factors of the development of the CIMIC in the SDS of Ukraine, namely: the low efficiency of the interaction system of the components of the security and defense forces of Ukraine; lack of understanding by representatives of state bodies principles of functioning of the CIMIC; the insufficient level of development of international cooperation in the sphere of the CIMIC; the need for training of employees in the field of CIMIC in crisis and strategic communications and strategic planning; difficulty in understanding the concept of "target audience" with certain features of forming narratives for them; the peculiarity of using a new type of external aggression with various political, economic, informational, social, infrastructural means of confrontation along with traditional military operations, etc. Problematic issues of the functioning of the CIMIC mechanisms in the SDS of Ukraine were identified and formulated, namely: the low level of legal regulation of issues regarding the capabilities of the SDS of Ukraine in the sphere of the CIMIC, as a component of the national and interdepartmental system of the CIMIC; the lack of a conceptual legal framework for the regulation of the CIMIC mechanisms in the SDS of Ukraine; the uncertainty general principles of functioning, content of forms and methods, components and other parameters of the effective functioning system of the CIMIC in the SDS of Ukraine in the current regulatory and legal framework, taking into account the current threats to the national security of Ukraine; weak efficiency of interdepartmental interaction and its dependence on interpersonal contacts; the need for a normative consolidation of the CIMIC mechanisms in the SDS of Ukraine, the creation of educational and scientific centers of the CIMIC in the components of the SDS of Ukraine in accordance with the standards applied by NATO member states.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Ушаков І. В. Нормативно-правове регулювання реалізації цивільно-військового співробітництва в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 24. С. 103-107.
- Ушаков І. В. Поняття і сутність цивільно-військового співробітництва як засобу забезпечення національної безпеки України. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 13-14. С. 72-81.
- Ушаков І. В. Зарубіжний досвід реалізації цивільно-військового співробітництва у секторі безпеки і оборони. Науковий вісник: Державне управління. 2022. № 2 (12). С. 256-275.
- Ушаков І. В. Аналіз проблемних питань механізмів реалізації цивільно-військового співробітництва у секторі безпеки і оборони України. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 22. С. 103-109.
- Ушаков І. В. Сучасний стан реалізації цивільно-військового співробітництва у секторі безпеки і оборони України. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 5. С. 146-154.
- Ушаков І. В. Необхідність розробки механізмів реалізації цивільно-військового співробітництва на регіональному рівні. Публічне управління для сталого розвитку: виклики та перспективи на національному та місцевому рівнях : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 27-28 трав. 2021 р. Маріуполь-Київ, 2021. С. 241-244.
- Ушаков І. В. Необхідність розвитку нормативно-правової бази цивільно-військового співробітництва в Україні. Гібридна агресія Російської Федерації: досвід протидії України, наслідки для Європи : зб. матеріалів міжнар. наук. конф., м. Київ, 17 лис 2021 р. Київ, 2022. С. 140-142.
- Ушаков І. В. Характеристика механізмів цивільно-військового співробітництва у секторі безпеки і оборони України. Розвиток механізмів реалізації угоди про асоціацію між Україною та ЄС у військовій сфері : зб. матеріалів наук.-практ. сем., м. Київ, 16 вер. 2022 р. Київ, 2022. С. 123-130.
- Ушаков І. В. Інформаційна війна, як складова "гібридної агресії" Російської Федерації проти України. Стратегічні комунікації у сфері забезпечення національної безпеки та оборони: проблеми, досвід, перспективи : зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 31 жов. 2022 р. Київ, 2022. С. 173-177.
- Ушаков І. В. Оцінювання цивільного середовища на основі моніторингу інформаційного простору. Проблеми моніторингу інформаційного простору : зб. матеріалів наук.-практ. вебінару, м. Київ, 28 квіт. 2023 р. Київ, 2023. С. 97-98.
- Ушаков І.В. Напрями вдосконалення механізмів цивільно-військового співробітництва у секторі безпеки і оборони України. Обґрунтування пропозицій щодо управління змінами міжнародного військового співробітництва Збройних Сил України із структурами ЄС в рамках СПБО в умовах сучасного безпекового середовища : зб. матеріалів наук.-практ. сем., м. Київ, 25 трав. 2023 р. Київ, 2023. С. 64-67.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U000012; 0121U113782

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тищенко Василь Олександрович

2. Vasyl O. Tyshchenko

Кваліфікація: к.держ.упр., доцент, 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Код за ЄДРПОУ: 43533709

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 21, Київ, 04074, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коропатнік Ігор Михайлович
2. Ihor M. Koropatnik

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 22994521

Місцезнаходження: вул. Ломоносова, буд. 81, Київ, 03189, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белаї Сергій Вікторович
2. Сергій В. Белаї

Кваліфікація: д.держ.упр., професор, 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Національної гвардії України

Код за ЄДРПОУ: 08610502

Місцезнаходження: майдан захисників України, буд. 3, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Потеряйко Сергій Петрович
2. Serhii P. Poteriaiko

Кваліфікація: д.держ.упр., доцент, 25.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Код за ЄДРПОУ: 43533709

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 21, Київ, 04074, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белікова Ксенія Григорівна
2. Kseniia H. Bielikova

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

;https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=6FXkbioAAAAJ;https://orcid.org/0000-0001-7475-2115

Повне найменування юридичної особи: Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Код за ЄДРПОУ: 43533709

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 21, Київ, 04074, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Твердохліб Олександр Степанович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Твердохліб Олександр Степанович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Белікова Ксенія Григорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна